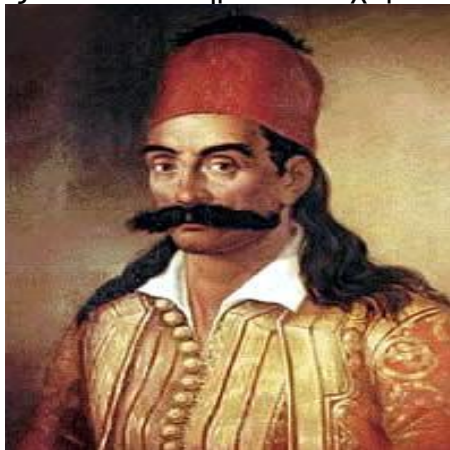

Βιογραφία Γεώργιου Καραϊσκάκη:

Καραϊσκάκης, Γεώργιος (Μαυρομάτι Καρδίτσας, 1780 – Φάληρο Αττικής, 1827):

Αρχιστράτηγος και εμπνευστής των επαναστατικών δυνάμεων της Στερεάς Ελλάδας, ένας από τους ικανότερους ηγέτες του Αγώνα του 1821. Ορισμένοι ερευνητές είχαν υποστηρίξει παλαιότερα την άποψη ότι ο Καραϊσκάκης ήταν παιδί άγνωστου πατέρα ή του κλέφτη Αραπογιάννη, όπως όμως απέδειξε ο ιστοριοδίφης Γιάννης Βλαχογιάννης ο Καραϊσκάκης γεννήθηκε από το δεσμό του αρματολού του Βάλτου Δημήτρη Καραϊσκού με τη Ζωή Ντιμισκή, από το χωριό Σκουληκαριά της Άρτας. Η μητέρα του, αδελφή του κλέφτη Κώστα Ντιμισκή και ξαδέλφη του Γώγου Μπακόλα, όταν έμεινε χήρα αποσύρθηκε στο μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου του χωριού Μαυρομάτι, από όπου καταγόταν ο σύζυγος της, και εκεί γνωρίστηκε με τον Καραϊσκό. Κατά τους τελευταίους μήνες της εγκυμοσύνης της αποσύρθηκε σε μια σπηλιά, σε απόσταση μισής ώρας περίπου από το μοναστήρι, και εκεί γέννησε πιθανότατα το Μάιο του 1780. Παρέδωσε το παιδί σε μια Σαρακατσάνα να το μεγαλώσει και άγνωστο πότε ακριβώς ο κατόπιν διάσημος στρατιωτικός ηγέτης ονομάστηκε Καραϊσκάκης. Κατά μίαν άποψη πήρε το όνομα αυτό όταν έγιναν ευρύτερα γνωστά τα σχετικά με τη γέννηση του. Ο Καραϊσκάκης στα παιδικά του χρόνια αντιμετώπισε την περιφρόνηση της αυστηρής ρουμελιώτικης κοινωνίας και αυτό επηρέασε το χαρακτήρα του.

Γεώργιος Καραϊσκάκης, Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

Σε ηλικία δεκαπέντε χρονών ακολούθησε το δρόμο της κλεφτουριάς, σε μια όμως από τις πρώτες του συγκρούσεις με στρατιωτικό σώμα του Αλή πασά συνελήφθη και οδηγήθηκε στα Ιωάννινα, όπου και φυλακίστηκε. Ο Αλή πασάς λίγο αργότερα, εκτιμώντας τις ικανότητές του, τον προσέλαβε στην υπηρεσία του και το 1797 ο Καραϊσκάκης τον ακολούθησε στην εκστρατεία εναντίον του αποστάτη πασά του Βιδινίου Πασβάνογλου, που είχε οργανώσει ο σουλτάνος Σελίμ Γ'. Στη διάρκεια του αγώνα αυτού ο Καραϊσκάκης, άγνωστο για ποιους λόγους, αυτομόλησε στο αντίπαλο στρατόπεδο, όπου έμεινε τρεις μήνες. Ξαναγύρισε ωστόσο στο στρατιωτικό σώμα του Αλή πασά, τον οποίο όμως εγκατέλειψε μετά την επάνοδο του στα Ιωάννινα. Στη συνέχεια εντάχθηκε στο σώμα του Κατσαντώνη και πολέμησε στο πλευρό του εναντίον των Τουρκαλβανών που λυμαίνονταν την περιοχή της Δυτικής Ελλάδας.

Μετά την εξόντωση του Κατσαντώνη και τη διάλυση της δύναμής του (1807) ο Καραϊσκάκης συνέχισε τη δράση του στα βουνά της περιοχής, αλλά

ξαναγύρισε στην υπηρεσία του Αλή, που τον δέχτηκε υπολογίζοντας στη μεταγενέστερη αξιοποίησή του. Πραγματικά, όταν ο τελευταίος ανακηρύχτηκε αποστάτης από το σουλτάνο Μαχμούτ Β' και πολιορκήθηκε στα Ιωάννινα (1820), ο Καραϊσκάκης πολέμησε αρχικά εναντίον των σουλτανικών στρατευμάτων, όταν όμως διαπίστωσε ότι ο αγώνας ήταν μάταιος, προσχώρησε στις δυνάμεις της Υψηλής Πύλης.

Την ίδια περίοδο ο Καραϊσκάκης προσανατολιζόταν οριστικά στην ιδέα της απελευθέρωσης του Γένους. Τον Ιανουάριο του 1821 πήρε μέρος στη σύσκεψη της Λευκάδας, όπου είχαν συγκεντρωθεί σημαντικοί οπλαρχηγοί (Οδυσσέας Ανδρούτσος, Γεώργιος Βαρνακιώτης, Δημήτρης Μακρής, Νικόλας Στορνάρης, Πανουργιάς κ.ά.), για να συζητήσουν τον τρόπο προετοιμασίας της εξέγερσης στη Στερεά Ελλάδα. Με την έναρξη του Αγώνα ο Καραϊσκάκης προσπάθησε να εξεγείρει τη Βόνιτσα, δεν κατόρθωσε όμως να πείσει τους ντόπιους καπετανέους, που πίστευαν ότι η Επανάσταση ήταν πρόωγη και γι' αυτό καταδικασμένη σε αποτυχία. Στη συνέχεια κατευθύνθηκε στα χωριά των Τζουμέρκων και ύψωσε τη σημαία του Αγώνα και από εκεί στο Κομπότι, όπου είχε στρατοπεδεύσει ο τουρκικός στρατός της Ηπείρου μετά την αναχαίτισή του από τους Έλληνες στα στενά του Μακρυνόρους.

Στο Κομπότι ο Καραϊσκάκης πληγώθηκε και αναγκάστηκε να αποσυρθεί στο Λουτράκι του Αμβρακικού για να επουλωθούν τα τραύματά του, και έτσι για αρκετούς μήνες δεν πήρε μέρος σε επιχειρήσεις. Όταν το Μάρτιο του 1822 η Γερουσία της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος ανέθεσε στο Γιαννάκη Ράγκο να εκστρατεύσει στα Άγραφα, που το αρματολίκι τους ανήκε στον Καραϊσκάκη, ο τελευταίος χολώθηκε και η αντίθεσή του προς την απόφαση αυτή, που είχε ληφθεί από τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, υπήρξε έντονη. Εντούτοις η συνεργασία του με το Φαναριώτη πολιτικό επαναλήφθηκε στις παραμονές της πρώτης πολιορκίας του Μεσολογγίου (Οκτ. -Δεκ. 1822), οπότε ο Καραϊσκάκης έστειλε για την ενίσχυση της άμυνάς του τμήμα του στρατιωτικού του σώματος. Το Δεκέμβριο συμφιλιώθηκε και με το Ράγκο, είχε όμως πέσει, στο μεταξύ, στη δυσμένεια του Μαυροκορδάτου και το χάσμα που δημιουργήθηκε μεταξύ των δύο ανδρών τον οδήγησε στην απόφαση, για να κρατήσει το αρματολίκι των Αγράφων, να προσποιηθεί υποταγή στην τουρκική εξουσία. Όταν όμως τον Ιανουάριο του 1823 οι Τούρκοι θέλησαν να περάσουν από την περιοχή του Σοβολάκου, στην οποία βρισκόταν με τα παλικάρια του, ο Καραϊσκάκης τους πολέμησε και ανέτρεψε τα σχέδιά τους. Μετά τη νίκη του αυτή ο Μαυροκορδάτος του ανέθεσε «να αρχηγεύει εις τα Άγραφα» και τον ονόμασε στρατηγό. Τον Ιούλιο του 1823, όταν οι Τούρκοι ετοιμάζονταν με ισχυρή δύναμη να σβήσουν τις επαναστατικές εστίες στην Αιτωλία, ο Καραϊσκάκης και άλλοι οπλαρχηγοί με 4.000 άνδρες αποφάσισαν να συγκεντρωθούν στο Καρπενήσι για να τους αναχαιτίσουν, η επιδείνωση όμως της φυματίωσης, από την οποία υπέφερε, τον ανάγκασε να αποσυρθεί στο μοναστήρι του Προυσού για ανάρρωση.

Στη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου (1824) η αντίθεση ανάμεσα στον Καραϊσκάκη και το Μαυροκορδάτο αναζωπυρώθηκε και ο παντοδύναμος Φαναριώτης για να εξουδετερώσει τον αντίπαλο του τον διόρισε στρατιωτικό διοικητή Μεσολογγίου και Αιτωλικού. Λίγο αργότερα τον κατηγορήσε ότι είχε έρθει σε συνεννοήσεις με τον Ομέρ Βρυώνη να του παραδώσει το Μεσολόγγι και το Αιτωλικό. Η ανακριτική επιτροπή, που ορίστηκε από το Μαυροκορδάτο θεώρησε τον Καραϊσκάκη ένοχο και τον υποχρέωσε να απομακρυνθεί από το Αιτωλικό ενώ η «Προκήρυξις των εγκλημάτων του Καραϊσκάκη προς τους

στρατιωτικούς και πολιτικούς αρχηγούς της Δυτικής Ελλάδος και προς πάντας τους Έλληνες», που την υπέγραψε ο Μαυροκορδάτος και οπαδοί του καπετανέοι, τον κήρυσσε προδότη, τον στερούσε από τους βαθμούς και τα αξιώματά του και καλούσε τους πολίτες να διακόψουν κάθε επικοινωνία μαζί του.

Ο Καραϊσκάκης, σοβαρά άρρωστος, φιλοξενήθηκε μερικούς μήνες στο Καρπενήσι από τους Γιολδασαίους. Στη διάρκεια του δεύτερου εμφύλιου πολέμου πολέμησε εναντίον της αντικυβερνητικής παράταξης στην Πελοπόννησο και στράφηκε ιδιαίτερα εναντίον των Ζαϊμαίων λεηλατώντας τα σπίτια τους στην Κερπινή Καλαβρύτων.

Το Μάιο του 1825 ο Καραϊσκάκης είχε αποκατασταθεί στο αξίωμά του και βρισκόταν κατά τη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου στην περιοχή παρενοχλώντας συνεχώς τους Τούρκους. Τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου, αφού διέλυσε το τουρκικό στρατόπεδο του Άγιο Μουχουρντάρη στο Πετροχώρι και αιχμαλώτισε Τούρκους που μετέφεραν εφόδια στους πολιορκητές, προχώρησε προς το Βάλτο και εξουδετέρωσε εχθρικά στρατιωτικά σώματα. Τον Απρίλιο του 1826, στις κρίσιμες ώρες της πολιορκίας του Μεσολογγίου, ο Καραϊσκάκης ήταν και πάλι σοβαρά άρρωστος. Μετά την πτώση της πόλης, όταν η επανάσταση στη Δυτική Ρούμελη είχε καταρρεύσει, πήγε στο Ναύπλιο για να συντονίσει τη δράση του με τον Κολοκοτρώνη και τους άλλους στρατιωτικούς και για να ζητήσει ενίσχυση με σκοπό να αγωνιστεί εναντίον των Τούρκων στη Στερεά. Πραγματικά η Διοικητική Επιτροπή του ανέθεσε την αρχηγία των στρατευμάτων της Ανατολικής Ρούμελης και έτσι ο Καραϊσκάκης στο τέλος Ιουλίου με 600 άνδρες και με δοκιμασμένους στη διάρκεια του Αγώνα οπλαρχηγούς, οργάνωσε το «Στρατόπεδο της Ελευσίνας», που η δύναμή του σε λίγο έφτασε τους 5000 άνδρες. Στόχος του Καραϊσκάκη ήταν η ανακούφιση της Αθήνας, που είχε πολιορκηθεί στενά από τους Τούρκους. Στις αρχές Αυγούστου ο Ρουμελιώτης ηγέτης επικεφαλής ισχυρής δύναμης, στην οποία ανήκε και ένας λόχος Φιλελλήνων, συγκρούστηκε με τους Τούρκους στο Χαϊδάρι, αναγκάστηκε όμως να ξαναγυρίσει στην Ελευσίνα, όταν δέχτηκε την επίθεση ισχυρής τουρκικής δύναμης υπό τον Κιουταχή, στην οποία είχαν προστεθεί 2000 ιππείς του Ομέρ πασά της Εύβοιας. Δυο μήνες αργότερα από το στρατόπεδο της Ελευσίνας και ύστερα από πρόταση του Καραϊσκάκη, ο Νικόλαος Κριεζιώτης πραγματοποίησε ένα σημαντικό κατόρθωμα: με δύναμη 500 ανδρών ξέφυγε από τη στενή πολιορκία των Τούρκων και μπήκε στην Ακρόπολη φέρνοντας και πολεμοφόδια στους πολιορκημένους. Στη συνέχεια ο Καραϊσκάκης θεώρησε αναγκαίο να εξουδετερώσει τις τουρκικές φρουρές της Βοιωτίας και να προχωρήσει στην κεντρική Ρούμελη, για να αναζωπυρώσει την Επανάσταση, και σε διαδοχικές μάχες κατόρθωσε το χειμώνα του 1826 να απελευθερώσει καίρια σημεία. Στα πλαίσια των επιχειρήσεων αυτών εντάσσεται και η λαμπρή νίκη του στην Αράχοβα (18 - 24 Νοεμβρίου 1826) εναντίον των στρατευμάτων του Μουσταφάμπεη. Το Φεβρουάριο του 1827, από το Δίστομο που βρισκόταν για να κρατήσει «πάλιν την Στερεάν Ελλάδα ελευθέραν από τους απίστους», έσπευσε στην Ελευσίνα για να συνεχίσει από εκεί τις επιχειρήσεις εναντίον του Κιουταχή.

Θεόφιλος, Η καταδίωξη των Τούρκων στην Στερεά Ελλάδα από τον Καραϊσκάκη

Στις 3 Μαρτίου με 3000 άνδρες ο Καραϊσκάκης κινήθηκε προς το Κερατσίνι και κατέστρωσε σχέδια για τη συντριβή του Κιουταχί. Η πρώτη του επιτυχία την επομένη, τον ενθάρρυνε και άρχισε τις προετοιμασίες για την οργάνωση του αποκλεισμού του Τούρκου στρατηγού. Στο μεταξύ ο Άγγλος φιλέλληνας Τσωρτς, στον οποίο η Τρίτη Εθνική Συνέλευση (1827) είχε αναθέσει την αρχηγία του στρατού, είχε την άποψη ότι μόνο με γενική επίθεση εναντίον των Τούρκων θα ήταν δυνατό να λυθεί η πολιορκία της Ακρόπολης. Ο Καραϊσκάκης μάταια προσπάθησε να τον μεταπείσει τονίζοντας τους μεγάλους κινδύνους που θα διέτρεχαν οι Έλληνες από το εχθρικό πυροβολικό και το ιππικό, και η επιχείρηση ορίστηκε για το βράδυ της 22ας προς την 23η Απριλίου. Ο Καραϊσκάκης, μολονότι εκείνη την ημέρα ήταν άρρωστος με πυρετό, βγήκε από τη σκηνή του και περιστοιχισμένος από το ελληνικό ιππικό όρμησε εναντίον των Τούρκων. Τραυματισμένος θανάσιμα κατά τη διάρκεια της μάχης μεταφέρθηκε στη γολέτα του Τσωρτς και λίγες ώρες αργότερα πέθανε.

Ο Άγγλος επικεφαλής των χερσαίων δυνάμεων Richard Church, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα

Ο θάνατος του Καραϊσκάκη υπήρξε αληθινή συμφορά για την εξέλιξη των επιχειρήσεων εναντίον των Τούρκων στην Αττική και αποθάρρυνε τους Έλληνες που έβλεπαν στο πρόσωπο του έναν άξιο ηγέτη, γεγονός που αναγνωρίζουν όλοι οι ιστορικοί και απομνημονευματογράφοι του Αγώνα. Χαρακτηριστικά είναι όσα γράφει ο Σπυρίδων Τρικούπης στην Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης: «προσηλώθη αναποσπάστως εις την εθνικήν δόξαν, διεκρίθη ως ουδείς άλλος και εν μέσω δεινής απορίας εφείλκυσε πλήθη πεινώντων και γυμνητευόντων και τους ωδήγησεν εις την δόξαν, όχι θεραπεύων, αλλά χαλινών τας ορέξεις των και απαγορεύων τας καταχρήσεις των».

Ο θάνατος του Καραϊσκάκη

Σπύρος Βασιλείου, Η θανά του Καραισκάκη, Ξυλογραφία.